

VALIKAININE AINEKAVA

Aine nimetus	“Kohalugu Raplas”
Läbiviija	Kaja Visnapuu Olen lõpetanud Tallinna Ülikooli haridusteaduse magistrina (2011, andragoogika) ja Tartu Ülikooli sotsiaalteaduse magistrina (2020, haridusinnovatsioon, õppimise ja õpetamise juhtimine). Teadmised kohaloost, erinevate ainevaldkondade lõimimise ja avatud õpikeskkondade kasutamise praktika ning aktiivõppe meetodite kasutamise kogemused pärinevad tööst muuseumipedagoogina Rakveres (SA Virumaa Muuseumid 2003-2012). Avatud õpikeskkondade kasutamistõpetöös olen edasi arendanud Tallinna Ülikooli (2014-), Tallinna Ülikooli Rakvere kolledži (2014-2018) ja Tartu Ülikooli Narva külaliselektorina (2020-...), kasutades õpikeskkondi vastavalt kohalikele eripäradele ja võimalustele.
Aine maht ja õppekorraldus	21 (70- minutist) tundi valikaine nädalal märtsis (E-R). Valdav osa tööst sh iseseisvast ja rühmatööst tehakse kontakttundide ajal. Vajadusel jätkatakse/lõpetatakse rühmatöö(d) väljaspool kontaktunde. Osalejate arv: 12 - 20.
Eesmärgid	Valikaine kursuse jooksul: • kujundatakse ja arendatakse õpilaste vaatlusoskusi, toetatakse oskust märgata ja mõista loodus- ning tehiskeskkonnas eksisteerivaid objekte ning mõtestada sotsiaalsete protsesside toimimist; • toetatakse oma kodukoha laialdasemat tundmaõppimist, piirkondlikku ja isikliku identiteedi kujunemist; • kujundatakse õpilaste vastutustundlikku suhtumist elukeskkonda ja säästvasse arengusse; • toetatakse üldpädevusi: kriitilist mõtlemist, ennastjuhtivust, koostööoskusi ning digipädevusi.
Aine lühikirjeldus	Kohaloo valikaine käsitleb lõimitult kodulinna/kodukoha loodus-, kultuuri- ja elukeskkonda, selle toimimist ajaloolise kujunemise ning jätkusuutliku arengu kontekstis. Ainekäsitluses lõimitakse geograafiat ja ajalugu. Kohaloo valikaine sobib toimiva valikaine Arhitektuur eel- või jätkuaineiks. Teemad Rapla ja Rapla ümbruse looduse, ajaloo ja rahvastiku seosed Rapla tänase elukeskkonna kujunemisel. Kohalike, looduslike (paas, savitellis, puit) ja tehismaterjalide kasutamine linnaehituses/arhitektuuris. Õppekäik linnaruumis, individuaalne vaatlusülesanne „Linna lugemine“. Füüsilisel kaardil oma asukoha määramine peatustes ja õppekäigu

	üldmarsruudi märkimine kaardile. Vajalik paber kandjal Rapla kaardi väljatrüki A4 klambriga alusel (kui on koolis olemas) või Räpina papile klammerdatult. Teabeotsingu ja digitaalse sisuloome praktikum. Erinevad mäluasutused (arhiivid, muuseumid, raamatukogud) ja nende andmebaasid - mida sealt Rapla kohta leida on, mis mind leitud kõnetab ja miks? Teabeotsing, infoallikate kriitiline hindamine. Riikliku statistika andmebaasid ja väljaanded. Rahvastiku statistika andmete seostamine Rapla asustusalaleviku ja laienemisega. Teabeotsing kaardi- ja fotomaterjali leidmiseks Rapla linna linnaruumis (Rahvusarhiivi digitaalsed allikad sh ajaloolised kaardid). Veebi- ja mobiilirakendus Ajapaik https://xn--fotopränd-z2a.org.ee/ajapaik-2/ . Ülepildistamise rakendusega tutvumine, selle üleslaadimine ja kasutamine. Ülepildistamise praktikum linnaruumis individuaalselt või paaris harjutamiseks. Rühmatööks (3-4 õppijat) ülepildistamise piirkondade kokkuleppimine ja rühmatöö alustamine linnaruumis. Vajalik arvuti kasutamise võimalus klassis ja nutitelefoni kasutamine õppekäigul. Rühmatöö (3-4 õppijat) ülepildistamise jätkamine linnaruumis iseseisvalt ja piltide üleslaadimine veebirakendusse Ajapaik. Materjali otsimine erinevatest koduloolistest allikatest (veebist, raamatukogust) ülepildistatavate ehitiste või piirkonna lugude kohta. Leitud materjali põhjal oma rühma tervikdokumendi (korrektne algallikaile viitamine vastavalt uurimistööde juhendile) loomine ühisesse ainekursuse Drive kausta. Vajalik nutitelefoni, arvuti kasutamise võimalus kooliruumes ja/või kohalikus raamatukogus. Rühmatööna Ajapaiga kodulehele tehtud ülepildistuste täienduste tutvustamine kaasõppijaile. Vastastikune kirjalik rühmatööde konstruktiivne tagasisidestamine (edasiviiv tagasiside) Drive ühiskaustas. Vajalik arvuti kasutamise võimalus klassis. Ainekursusel saadud teadmisi, oskusi ja rühmatöö protsessi kokkuvõttev suuline arutelu rühmas, peamise väljatoomine suurde ringi. Kirjalik individuaalne eneserefleksioon: vastusena küsimustele saadetakse meilitsi õpetajele (Soovi korral võib jätkata veel nädala jooksul, kui järelemõtlemisel tekib veelgi mõtteid või olulisi taipamisi). Ühine arutelu teemal: mina/meie identiteet ja seosed Raplaga. Ainekursust kokkuvõttev lõpuring. Vaata ka kursust tutvustavat videoklippi: https://youtu.be/CDxYuwH5-YA
Õpitulemused	Kursuse lõppedes õppija: • tunneb Rapla kujunemise ja ehituse lugu; • tunneb peamisi ehitustüüpe ja kohalikke ehitismaterjale; • oskab märgata ruumi ning analüüsida elukeskkonna jätkusuutlikkust; • oskab leida, hinnata ja kasutada asjakohaseid ja usaldusväärseid teabeallikaid; • oskab väärtustada rühmatöö protsessi.
Väljundid	Aine lõpuks on: • täiendatud veebirakenduse Ajapaik infobaasi Rapla ülepildistuste osas;

	• on valminud kohaloolised kirjalikud materjalid erinevate objektide või piirkondade kohta Raplas.
Hindamine	Arvestatud või mittearvestatud. Arvestuse saamiseks õpilane • osaleb kõikides tundides; • võtab aktiivselt osa aruteludest, õppekäikudest/praktikumidest ja panustab rühmatöösse; • koostab rühmatööna kohaloolise kirjaliku materjali ühe objekti või piirkonna kohta Raplas; • esitleb rühmatöö tulemusi kaasõppijaile.
Õppekirjandus õpetajale/ õppijale	Eesti arhitektuur 3. Harjumaa, Järvamaa, Raplamaa, Lääne- Virumaa, Ida- Virumaa (1997). Toimet.V. Raam. Tallinn: Valgus. Hallas-Murula, K. (2012). 101 Eesti arhitektuuriteost. Tallinn: Varrak. Perens, H. (2004). Paekivi Eesti ehitistes II. Harju, Rapla ja Järva maakond. Tallinn: Eesti Geoloogiakeskus. Eesti tellised. Keraamik ja müürsepp-pottsepp Eero Kotli kodulehekülg https://www.kotli.ee/eesti-tellised/ , https://www.kotli.ee/files/filemanager/files/Sulu_tellisetegu.pdf Loor, E. (2005). Tellist saab kasutada nii ahjus, seinas kui ka katusel. Ajaleht Äripäev 06. 11.2005. https://www.aripaev.ee/uudised/2005/11/06/tellist-saab-kasutada-nii-ahjus-seinas-kui-ka-katusel?utm_source=copypaste Tiit, E.M. (2014). Eesti rahvastik. Hinnatud ja loendatud. Tallinn: Statistikaamet. (vt DIGAR) Mälestusi Raplast: Enne kui Raplast sai linn. Rapla Keskraamatukogu kodulehekülg http://www.raplaark.ee/raplaajalugu-fotod/
Soovituslik kirjandus	Eesti arhitektuuri ajakiri MAJA. https://ajakirimaja.ee/ Kalm, M.(2001). Eesti 20. sajandi arhitektuur. Tallinn: Prisma Print.
Vajalikud materjalid ja nende ligikaudsed kulud	Rapla linnakaardi värviline väljatrükk eelistatult A3 või ka A4 igale õppijale vastavalt kooli hinnakirjale. Klambriga A4 alused - kasutamine kui koolis olemas- kui mitte, siis pakk Rápina pappi (20 lehte ca 5.50 €), millele kaart õppekäiguks klammerdada.